

REFERAT Klima- og Miljøudvalget 2022-2025 d. 31-03-2025

Møtedato Mandag d. 31. marts 2025 kl. 12:00

Møtested D116

Deltakere Rune Kristensen, Susanne Jacobsen, Helle Præsius Busk, Lars Faarup, Martin Jakobsen, Trine Rounkvist, Peter Sig Kristensen

Innholdsfortegnelse

1. Godkendelse af dagsorden.....	3
2. Drøftelse og beslutning om beslutningskompetance, samt status for Grøn Trepert marts 2025.....	4
3. Orientering om naturindsatsen i Silkeborg Kommune - i dag og i fremtiden.....	6
4. Godkendelse af det videre arbejde med Ådalsprojekt Gudenåen.....	8
5. Orientering om klimatilpasningsindsatsen og ny Grøn Klimatilpasningsstrategi.....	12
6. Drøftelse og beslutning om anvendelse af erstatning for fældede træer ved Søtorvet - Remstrup Å	16
7. Orientering om status på beskyttelse af boringsnære beskyttelsesområder (BNBO).....	19
8. Orientering om evaluering af rottebekæmpelsen 2024.....	22
9. Godkendelse af rottehandlingsplan 2025-2027.....	26
10. Orientering om status angående miljøforhold på Grauballegaard Biogas.....	29
11. Godkendelse af fordeling af pulje til Visionen Danmarks Outdoor Hovedstad.....	31
12. Drøftelse og beslutning om emner til generalforsamling i Silkeborg Forsyning A/S.....	34
13. Orientering om arbejdet med udvikling af Hærvejen.....	35
14. Til orientering 31.03.2025.....	37
15. Underskriftsside.....	38

Sak 1: 1. Godkendelse af dagsorden

Beslutning Klima- og Miljøudvalget den 31-03-2025

Med henvisning til bestemmelsen i Styrelsesvedtægten for Silkeborg Kommune, § 6, stk. 2, deltager byrådsmedlem Søren Thomsen (Ø) i dagens møde i Klima- og Miljøudvalget i stedet for udvalgsmedlem Peter Sig Kristensen (Ø), der har meddelt, at han er forhindret i at deltage på grund af uopsættelige arbejdsopgaver.

Godkendt, at Søren Thomsen (Ø) deltager i stedet for Peter Sig Kristensen.

Dagsorden godkendt.

Beskrivelse af sagen

Dagsordenen skal godkendes.

Sak 2: 2. Drøftelse og beslutning om beslutningskompetance, samt status for Grøn Trepert marts 2025

25/3750

Resume

Med henblik på at Klima- og Miljøudvalget er opdaterede, på de ting der rører sig i relation til Grøn Trepert, opdateres udvalget til hvert udvalgsmøde i 2025 om Silkeborg Kommunes fremdrift i arbejdet med input til de lokale trepart.

Til denne gang er det nødvendigt, at Klima- og Miljøudvalget træffer beslutning, om de vil give mulighed for, at de udpegede medlemmer for Silkeborg Kommune i den Lokale Trepert for Randers Fjord, kan træffe beslutning på vegne af Klima- og Miljøudvalget, hvis nødvendigt.

Indstilling

Teknik- og Miljøchefen indstiller til Klima- og Miljøudvalget,

- at Klima- og Miljøudvalget drøfter fremdriften i grøn trepart.
- at Klima- og Miljøudvalget træffer beslutning om de vil give mulighed for at de udpegede medlemmer for Silkeborg Kommune i den Lokale Trepert for Randers Fjord, kan træffe beslutning på vegne af Klima- og Miljøudvalget, hvis nødvendigt.

Beslutning Klima- og Miljøudvalget den 31-03-2025

Taget til efterretning.

Ej til stede Peter Sig Kristensen (Ø) i stedet deltog Søren Thomsen (Ø).

Beskrivelse af sagen

Silkeborg Kommune er beliggende i vandoplandet til 5 Lokale Treparter og Klima- og Miljøudvalget har udpeget Rune Kristensen og Susanne Jakobsen, som politiske repræsentanter til den Lokale Trepert for Randers Fjord, som Silkeborg Kommune har det største vandopland til. Ved mødet i den lokale Trepert d. 20. februar blev Rune Kristensen konstitueret som forperson for den Lokale Trepert for Randers Fjord.

For at sikre at der er en smidig beslutningsproces i treparten, anbefales det, at Klima- og Miljøudvalget giver mulighed for, at de udpegede medlemmer for Silkeborg Kommune i den Lokale Trepert for Randers Fjord, kan træffe beslutning på vegne af Klima- og Miljøudvalget, hvis nødvendigt.

Silkeborg Kommune er ikke repræsenteret i de øvrige lokale treparter på grund af kommunens begrænsede geografiske andel indenfor de lokale treparters oplande. En oversigt over hvor referaterne fra de konstituerende møder i alle de 5 lokale treparter kan findes, er dog vedlagt som bilag 1.

Som udgangspunkt skal Silkeborg Kommune bidrage til omlægningsplanerne indenfor alle 5 lokale treparter. Det vurderes dog ikke, at der indenfor geografien til Nissum Fjord er udtagningspotentialer, der kan realiseres i Silkeborg Kommune.

Til de øvrige treparter forventes Silkeborg Kommunes bidrag hovedsageligt at ligge i potentialet for at udtage lavbundsgrunde. Nedenfor ses en tabel over potentialerne for udtagning af lavbundsgrunde indenfor kystvandsgrupperne til de fem lokale treparter. Tabellen viser at langt det største potentiale findes indenfor geografien for den Lokale Trepert for Randers Fjord.

Hovedvandopland til de Lokale Treparter	Lavbundspotentiale i ha indenfor den Lokale Kystvandgruppe	Lavbundspotentiale i ha baseret på tørvekortet 2022 i Silkeborg Kommune
Randers Fjord	17.714 ha	2.475 ha

Limfjorden	15.785	486 ha
Århus Bugt	1.417 ha	43 ha
Ringkøbing Fjord		49 ha
Nissum Fjord	6.845 ha	0 ha

Silkeborg Kommune går derfor nu i gang med, i overensstemmelse med den tidligere viste procesplan, at identificere hvor potentialerne er realiserbare med henblik på at kunne komme med input til omlægningsplanerne i De Lokale Treparter. Udvalget vil blive holdt løbende opdateret om dette arbejde.

Vedlagt som bilag 2 ses en oversigt over de projekter, som allerede er under forundersøgelse eller realisering i Silkeborg Kommune og som derfor kommer til at indgå i omlægningsplanerne.

Vedlegg

Bilag 1 - Bilag 1 Samlet oversigt over møder i Lokale Treparter i Silkeborg Kommune

Bilag 2 - Bilag 2 oversigt over eksisterende projekter

Sak 3: 3. Orientering om naturindsatsen i Silkeborg Kommune - i dag og i fremtiden

16/9508

Resume

Dette dagsordenspunkt har til formål at give et overblik over hvilke naturindsatser Silkeborg Kommune allerede foretager og en indsigt i potentialer og kommende opgaver inden for naturområdet. KU's rapport "Mere, bedre og større natur" samt Biodiversitetsrådets anbefalinger har udpeget Silkeborg Kommune som et af landets bedste steder til at sikre og fremme biodiversiteten i Danmark. At realisere dette vil kræve midler til indsatsen.

Indstilling

Teknik- og Miljøchefen indstiller til Klima- og Miljøudvalget,

- at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning Klima- og Miljøudvalget den 31-03-2025

Taget til efterretning.

De fremviste plancher vedlægges protokollen.

Ej til stede Peter Sig Kristensen (Ø) i stedet deltog Søren Thomsen (Ø).

Beskrivelse af sagen

Naturen i Silkeborg Kommune er helt unik. Den rummer store, vidtstrakte skove, lysåbne heder, moser, overdrev og enge samt talrige store søer og bugtede vandløb.

Det som gør Silkeborg Kommunes natur særlig unik er de tilbageværende områder med næsten oprindelig natur på steder, der har været for magre, våde eller sandede til at dyrke. Derfor findes der i Silkeborg Kommune en stor andel af Danmarks sjældne og truede arter.

Silkeborg Kommune har gennem mange år hjulpet lodsejerne med at sikre, at der fortsat er natur af høj kvalitet i disse områder, f.eks. gennem græsningsaftaler og rydninger, der har sikret naturtyper og levesteder for de sjældne arter, herunder bilag IV-arter. En stor del af områderne er beliggende indenfor Natura 2000-udpegningerne, hvor indsatserne er obligatoriske for kommunerne. Eksempler på indsatser Silkeborg Kommune udfører for natur og biodiversitet kan ses af bilag 1. Indsatserne har sikret, at naturtyperne og de sjældne arter fortsat findes i disse naturområder.

Den store forekomst af sjældne arter, værdifulde naturarealer, og næringsfattige jordbund gør, at der i Silkeborg Kommune er et stort potentiale for mere natur. Biodiversitetsrådet har på baggrund af forskning på Københavns Universitet og Århus Universitet udgivet anbefalinger, der viser at Silkeborg Kommune faktisk er et af landets bedste steder til at sikre og fremme biodiversiteten i Danmark.

Med EU's biodiversitetsstrategi og Naturgenopretningsforordningen må det forventes, at Danmark i de kommende år skal sikre og forbedre den eksisterende natur og samtidig udlægge betydeligt større arealer til natur.

Biodiversitetsrådets udpegning af Silkeborg kommune som et naturmæssigt hotspot, hvor det giver samfundsøkonomisk mening at etablere store naturområder betyder, at Silkeborg Kommune har mulighed for at bidrage væsentligt til denne dagsorden i Danmark.

Klima og Miljøudvalget blev på møde d. 12. august 2024 pkt. 16 orienteret om rapporten "Mere, bedre og større natur i Danmark" og indholdet heri.

Hvis potentialerne i Silkeborg Kommune skal realiseres, vil det betyde, at naturindsatsen skal gå fra primært at have været rettet mod at sikre de mest værdifulde naturområder til også at skabe sammenhæng mellem disse og øge størrelsen, så de naturlige dynamikker kan genoprettes.

Endvidere skal naturindsatsen indtænkes i forbindelse med alle projekter, der omhandler arealudtagning til f.eks. grundvand og projekter i relation til Grøn Trepert. Der vil være synergier at hente, hvis man tænker helhedsplanlægning ind i projekterne, så arealanvendelsen, samarbejder med jordejere og forbrugte midler optimeres.

Der er således behov for at:

- 1) Opretholde den eksisterende indsats for de sjældne arter og naturtyper indenfor og udenfor Natura 2000-områderne
- 2) Sammenbinde de eksisterende værdifulde områder med natur ved opkøb af jord eller dyrkningsrettigheder
- 3) Identificere hvor det er mest optimalt at reservere og konvertere arealer til natur
- 4) Udnytte synergierne i andre projekter med arealudtagning

På nuværende tidspunkt eksisterer der ikke midler i hverken eksisterende tilskudsordninger, i aftalen om Grøn Trepert eller andre statslige støttemuligheder, der giver mulighed for at finansiere målrettet sammenbinding af naturarealer

Silkeborg Kommune kan ikke finansiere denne opgave alene, men får behov for eksterne midler fra fonde, virksomheder og EU, der kan hjælpe med finansieringen af punkt 2, 3 og 4.

For at komme i betragtning til eksterne midler skal der foreligge relativt færdige projektbeskrivelser inden et eventuelt samarbejde kan indgås. Mulighederne for at indgå samarbejder og skaffe finansiering til selve projektudførelsen vurderes dog at være stort, hvis Silkeborg Kommune prioriterer indsatsen og afsætter midler.

Økonomi

Som en del af det videre arbejde vil Klima- og Miljøudvalget til mødet i maj få forelagt et anlægsforslag med udgangspunkt i indholdet i nærværende sag i forbindelse med budgetforhandlingerne.

Overordnet er der behov for en basisøkonomi til de obligatoriske indsatser i 3. planperiode indenfor Natura 2000-områderne, samt til at opretholde indsatser finansieret gennem midler afsat til Naturkvalitetsplanen og Bilag IV-arter.

Herudover vil der være behov for en målrettet bevilling til at styrke arbejdet med naturprojekter. Der er behov for afsætning af midler til:

- 1) Udvikling af projekter
- 2) At sikre at synergierne udnyttes i kommunens øvrige arealudtagningsprojekter
- 3) Medfinansiering i projekter med ekstern finansiering
- 4) Fundraising

Det foreløbige estimat lyder på omkring 2-3 millioner kroner årligt over en årrække. En mere detaljeret redegørelse for finansieringsbehovet vil blive præsenteret i en kommende sag om anlægsbudgettet.

Vedlegg

Bilag 1 - Bilag 1_nuværende og fremtidige naturindsatser

Bilag 2 - Sag 3 naturindsats

Sak 4: 4. Godkendelse af det videre arbejde med Ådalsprojekt Gudenåen

23/5895

Resume

Langs Gudenåen i Silkeborg Kommune har der gennem de sidste 10-15 år været store problemer med regulære oversvømmelser af blandt andet trækstien, de tidligere afgræssede naturområder langs åen og private grunde. Samtidig er naturen trængt, også i Gudenådalen, og vi står midt i en biodiversitetskrise.

Silkeborg Kommune arbejder derfor med et naturbaseret klimatilpasningsprojekt i Gudenådalen, hvor formålet er at skabe et større sammenhængende naturområde med gode forhold for biodiversiteten. Samtidig skal projektet bidrage til klimasikring ved at tillade, at projektområdet oversvømmes, så man undgår, at vandet rammer sårbare områder. Projektrammen for ådalsprojektet er Gudenåen fra Silkeborg til Kongensbro. En strækning på ca. 18 km med en undersøgelsesbredde på cirka 1 km på hver side af åen.

Ådalsprojekt Gudenåen i Silkeborg Kommune tager udgangspunkt i historiske kort fra 1700-tallet over Gudenåens oprindelige løb, inden den blev reguleret i 1850-1859. En delvis gendannelse af den oprindelige Gudenå vil give vandet mere plads, skabe bedre vilkår for naturen, give et renere vandmiljø og fremme friluftslivet.

Projektet kan betragtes som et generationsprojekt, da det er omfattende og skal gennemføres på frivillig basis, hvor det involverer lodsejernes jord.

?Der vil være behov for både kommunal medfinansiering til den videre udvikling af projektet samt en sikring af ekstern finansiering gennem EU-midler, statslige tilskud og støtte fra relevante fonde.

Indstilling

Teknik- og Miljøchefen indstiller til byrådet,

- at byrådet drøfter og godkender, at Teknik- og Miljøafdelingen fortsætter fase to af Ådalsprojekt Gudenåen, hvor projektområderne langs den 18 km strækning kvalificeres, og en samlet plan udarbejdes.

Beslutning Klima- og Miljøudvalget den 31-03-2025

Indstillingen anbefales.

Susanne Jacobsen (V) stemte imod.

De fremviste plancher vedlægges protokollen.

Ej til stede Peter Sig Kristensen (Ø) i stedet deltog Søren Thomsen (Ø).

Beskrivelse af sagen

På Byrådsmødet 29. august 2023 godkendte Byrådet en anlægsbevilling til generelle klimatilpasningsindsatser langs Gudenåen, herunder et forprojekt til et ådalsprojekt langs Gudenåen fra Silkeborg til Tange Sø.

Klima- og Miljøudvalget blev 4. marts og 8. april 2024 præsenteret for ideer til et ådalsprojekt fra Silkeborg Langsø til Kongensbro, baseret på viden fra de historiske kort over Gudenåen fra 1700-tallet. På mødet 6. maj 2024 besluttede udvalget at arbejde videre med de præsenterede projektideer samt at afholde et lodsejermøde i juni 2024 om projektet med deltagelse af Klima- og Miljøudvalget.

Byrådet blev orienteret om ideerne bag Ådalsprojektet på temamøde 16. september 2024.

Figuren nedenfor viser udstrækningen af Gudenåen fra Tinnets Krat til udløb i Randers Fjord samt projektgrænse i Silkeborg Kommune i en længde på 18 km og et undersøgelsesområde på 1 km på hver side af åen. Den geografiske projektafgrænsning er vejledende og skal justeres i takt med, at projektet udvikles.

Figur 1: Oversigtskort med udstrækningen af Gudenåen og projektområdet

?Projektet lægger sig op ad de fire strategiske indsatsområder i Gudenåplanen, der arbejdes med i Gudenåkomitéen, som er et samarbejde mellem de otte Gudenåkommuner med fokus på klimatilpasning, benyttelse og beskyttelse af Gudenåen.

?De fire sigtepunkter i Gudenåplanen er:

- ?Klima robust ådal
- ?Mere og bedre natur
- ?Rent Vandmiljø og ren Randers Fjord
- ?Et kerneområde for friluftsliv

Beslutningen om ådalsprojektet er et vigtigt tiltag på kommunens handling overfor oversvømmelses-problemer og den aktuelle biodiversitetskrise. Ådalsprojektet vil således være et af Silkeborg Kommunes markante bidrag ind i Gudenåplanen.

Baggrund for Ådalsprojekt Gudenåen

Silkeborg Kommune har undersøgt muligheden for at føre Gudenåen tilbage til sin oprindelige form før den store regulering i 1850'erne, hvor den på kongelig befaling og med penge fra finansloven blev uddybet og indsnævret af hensyn til pramdragerdriften, som skulle fragte værdifuldt tømmer fra Silkeborgs skove videre mod Randers Fjord.

?En delvis restaurering af Gudenåen tilbage til det tidligere forløb vil både forbedre vilkårene for vild natur i åen og ådalen, samt give vandet mere plads ved at skabe en å og vandløbsnære arealer, der kan rumme større vandmængder. På den måde kan kommunen medvirke til at afbøde oversvømmelser og samtidig genskabe natur på de højereliggende arealer i ådalen. En reetablering af de gamle landskaber og naturtilstande vil altså hjælpe os med at håndtere nutidens udfordringer med oversvømmelser, klimaforandringer og biodiversitetskrise.

?Gudenåen og de brednære arealer samt Gjærn Bakker er Natura 2000-område. En del af målsætningerne i Natura 2000-planen for området er endnu ikke opfyldt, og der er kun få steder igangsat tiltag, der forbedrer tilstanden af arealerne med henblik på at nå målsætningerne for området.

?Selve Gudenåen er omfattet af EU' vandrammedirektiv, og her er der ikke mål opfyldelse på kvalitetsparameteren fisk, blandet andet fordi der mangler lavvandede gyde- og opvækststeder for forskellige fiskearter.

Figur 2: De historiske kort er så præcise, at de muliggør dataudtræk om Gudenåens oprindelige bredde, dybde og fald.

Det hidtidige arbejde viser, at det vil være muligt på den 18 km lange strækning mellem Silkeborg og Kongensbro, at genskabe:

- Op til 244.000 m² (24 ha) oprindeligt vandløbsareal med høj fysisk kvalitet
- Op til 36 øer i vandløbet
- Omkring 2.900 m biløb
- oprindelig natur og nye naturområder indenfor undersøgelsesområdet på de 36 km²

Desuden vil der kunne etableres flere boardwalks eller trækstien kan flyttes længere op i terrænen, så åen kan brede sig og strømme i ådalen, samtidig med at adgangen til at bruge trækstien bibeholdes.

Vi kan med projektet få genskabt de naturlige processer mellem vandløb og ådal og dermed få reetableret mange af de levesteder, der er centrale for mange arter tilknyttet både vandløb og natur samt håndtere større vandmængder og dermed få en mere klimarobust ådal.

Fremdrift i projektet

Første fase af Ådalsprojektet, hvor det historiske kortmateriale, tilhørende beretninger og andre data grundigt er blevet undersøgt og analyseret i forhold til de nuværende forhold, er ved at være afsluttet.

Nu går arbejdet ind i næste fase, hvor projektområderne på den 18 km lange strækning skal kvalificeres. Projekterne skal nu beskrives mere detaljeret og planlægges som en samlet helhed.

For at bringe projektet i mål, vil arbejdet blive opdelt i etaper, med fokus på de områder, hvor det giver mest mening at starte.

Borgerinddragelse

I juni 2024 var der det første fællesmøde om ådalsprojektet med cirka 100 lodsejere, som har jord direkte ned til Gudenåen på den 18 km lange strækning. Lodsejerne fik mulighed for at dele deres holdninger direkte eller ved at besvare tre på mødet fremlagte spørgsmål. Flere af lodsejerne gav udtryk for, at de så gode perspektiver i ådalsprojektet. Foruden spørgsmål om vandstanden og vandføringsevne havde flere fokus på, hvordan en genskabt å kan gøre naturen mere afvekslende og oplevelsesrig.

Både sammenfatningen, præsentationerne fra lodsejermødet og input fra lodsejere ligger på projekthjemmesiden.

<https://silkeborg.dk/borger/natur-og-miljoe/vandloeb-og-soer/aadalsprojekt-gudenaen>

I slutningen af 2025 og 2026 er planen, at der inviteres til dialogmøder med lodsejere både i mindre grupper men også enkeltvis.

Nøgleordene for projektet er dialog og samarbejde med lodsejerne.

Økonomi

Finansieringen af udviklingen af et naturbaseret klimatilpasningsprojekt i Gudenådalen har hidtil været dækket af bevillingen "Generelle klimatilpasningsindsatser langs Gudenåen". Fremadrettet vil der blive behov for yderligere finansiering fra både eksterne kilder og kommunale midler.

Projektet vil blive gennemført i etaper, hvor finansieringen for hver fase sikres løbende. Dette muliggør justering af projektets omfang og prioritering baseret på tilgængelige ressourcer og erfaringer fra tidligere faser.

Som en del af det videre arbejde vil Byrådet på et senere tidspunkt få forelagt et anlægsforslag i forbindelse med budgetforhandlingerne. Forslaget vil omfatte den nødvendige kommunale medfinansiering, som er en forudsætning for at opnå ekstern støtte og dermed realisere projektet. Det foreløbige estimat lyder på omkring 3 millioner kroner årligt over en årrække. En mere detaljeret redegørelse for finansieringsbehovet vil blive præsenteret i en kommende sag om anlægsbudgettet.

Der skal også søges eksterne midler fra nationale fonde og puljer, der støtter naturgenopretning, klimasikring og biodiversitet. Potentielle finansieringskilder inkluderer EU's LIFE-program samt private fonde med fokus på miljø- og klimarelaterede projekter. Derudover vil der være et stærkt fokus på at etablere partnerskaber med lodsejere, organisationer og virksomheder, som kan bidrage både økonomisk og praktisk til projektets gennemførelse.

En central forudsætning for projektet – og en af de største økonomiske poster – er at sikre adgang til arealerne, hvor projekterne skal gennemføres. Dette kan ske gennem enten opkøb af jord eller aftaler med lodsejere. Målet er at skabe større sammenhængende naturområder, der kan sikre projekter af høj kvalitet med maksimal effekt. Som en del af den næste projektfase vil der derfor blive arbejdet på at skabe et overblik over mulighederne for adgang til relevante arealer.

Vedlegg

Bilag 1 - Sag 4 adalsprojekt

Sak 5: 5. Orientering om klimatilpasningsindsatsen og ny Grøn Klimatilpasningsstrategi

24/32416

Resume

Klimatilpasningsarbejdet i Silkeborg Kommune er godt i gang, men er afhængig af fortsat prioritering og ressourcer. For at give et overblik over hvor Silkeborg Kommune står, beskriver sagen dels status på risikobilledet, dels status på klimatilpasningsindsatsen, og dels, proces for en Grøn Klimatilpasningsstrategi og fremtidig prioritering, herunder en ny dato for den fælles temadrøftelse om en Grøn Klimatilpasningsstrategi.

Til sidst præsenteres i økonomiafsnittet Teknik- og Miljøafdelingens anbefaling til den fremtidige finansiering og prioritering af klimaindsatsen.

Indstilling

Teknik- og Miljøchefen indstiller til Klima- og Miljøudvalget og Plan- og Vejudvalget,

- at orienteringen om klimatilpasningsindsatsen og forslag til det fremtidige arbejde tages til efterretning,
- at den udskudte fælles temadrøftelse om en Grøn Klimatilpasningsstrategi afholdes i forlængelse af det ordinære møde i Klima- og Miljøudvalget mandag 5. maj 2025.

Beslutning Klima- og Miljøudvalget den 31-03-2025

Indstillingen godkendt.

De fremviste plancher vedlægges protokollen.

Ej til stede Peter Sig Kristensen (Ø) i stedet deltog Søren Thomsen (Ø).

Beskrivelse af sagen

Klimatilpasningsarbejdet i Silkeborg Kommune er godt i gang, men er afhængig af fortsat prioritering og ressourcer. For at give et overblik over hvor Silkeborg Kommune står, præsenteres her først en kort status på risikobilledet, dernæst en status på klimatilpasningsindsatsen, og til sidst, de kommende skridt og proces for fremtidig prioritering.

1) Status på risikobilledet i Silkeborg Kommune

Silkeborg Kommune er aktuelt påvirket af stigende og mere intense mængder nedbør, dvs. både mere hverdagsregn og mere ekstremregn samt skybrud med oversvømmelser af både ejendomme, veje og naturarealer til følge. De øgede regnmængder giver dertil flere oversvømmelser fra vandløb og søer samtidig med, at det bliver vådere 'nedefra' med stigende grundvand. I Danmark er grundvandspejlet steget ca. 1 m over de sidste 30 år og det vurderes, at 50-65 procent af Silkeborg Kommune er påvirket af terrænnært grundvand.

Ser vi kort tilbage var 2023 og 2024 de vådeste år nogensinde målt og Silkeborg Kommune oplevede en 100-års hændelse i både 2020 og 2023, som påvirkede hundredvis af boliger mange forskellige steder i kommunen.

En 100-årshændelse i dag betyder, at vi får mere end 80 mm regn på et døgn, hvilket statistisk set kun 'burde' indtræffe 1 gang hvert 100 år. Om 25 år forventer DMI at det statistisk set vil ske hvert 3. år mens den samlede mængde årsnedbør forventes at stige med et gennemsnit på 12 procent og hyppigheden og intensiteten af skybrud lige så vil stige.

Et par eksempler på hvad prognoserne for regn over de næste 50 år betyder lokalt i Silkeborg Kommune jf. DMI's klimaatlas:

- Nedbørsmængden pr. time for en 5-års hændelse stiger med ca. 10 % (medianen, men op mod 40 %) mens den samlede nedbørsmængde pr. døgn for en 5-årshændelse stiger med 7 % (medianen, men op mod 18 %)
- Nedbørsmængden pr. time for en 50-års hændelse stiger med 20 % (medianen, men op mod 55 %) mens den samlede nedbørsmængde pr. døgn for en 50-årshændelse stiger med 7 % (median, men op til 25 %)

Samtidig bliver det også varmere. Gennemsnitstemperaturen i Danmark er steget 2 grader de sidste 10 år og temperaturstigningen forventes at fortsætte kombineret med flere og længerevarende perioder med tørke og hede. F.eks. forventer DMI ca. 20 dage med varmebølge fremover, sammenlignet med kun 9 i dag.

For nuværende er Silkeborg Kommunes planlægning og byudvikling, det vil sige risikokortlægning, rammer og retningslinjer ift. klimatilpasning, baseret på den klimatilpasningsstrategi, som blev udarbejdet i 2014 og efterfølgende indarbejdet i kommuneplanen i 2017.

Klimaplanen 2045 (DK2020) indebar en ny risikokortlægning af hele kommunen, som resulterede i ca. 80 fokusområder ift. oversvømmelsesrisici. Disse områder skulle nærmere undersøges, men siden udarbejdelsen af klimaplanen er der sket en udvikling i modelberegninger, som gør det yderst relevant at genbesøge og kvalitetssikre risikokortlægningen.

For at undersøge potentialerne i og sammenholde resultaterne af hydrodynamiske beregninger (Scalgo-Tuflow) med den eksisterende risikokortlægning (standard-Scalgo) har Teknik- og Miljøafdelingen i samarbejde med Envidan kørt en testcase for Kjellerup, Laven og Virklund.

Test-casen præsenteres på temadrøftelsen 5. maj 2025 for at give indblik i behovet for at genbesøge og kvalitetssikre den nuværende risikokortlægning.

2) Status på klimatilpasningsindsatsen i Silkeborg Kommune

Arbejdet med klimatilpasning i Silkeborg Kommune fylder mere og mere i både drift, borgerbetjening og udviklingsprojekter, og har det sidste år fået dedikerede ressourcer med ansættelsen af en klimatilpasningskoordinator på baggrund af den af byrådet afsatte midlertidige bevilling i 2024-2025, hvilket har sat skub i en række tiltag.

Udvalgte eksempler på klimatilpasningsarbejdet i Silkeborg Kommune:

- Vandhåndteringsplaner i alle lokalplaner
- Klimatilpasning integreret i Ådalsprojektet – og i den tværkommunale Gudenåplan
- Borgerhenvendelser og styrket vejledning og dialog:
 - Behandling af fortløbende henvendelser: Alene i vinteren 2023/2024 modtog Teknik og Miljøafdelingen i omegnen af 700 borgerhenvendelser vedr. oversvømmelsesproblemer
 - Ny informationsside om hvordan man kan sikre sit hjem mod oversvømmelser med særligt fokus på grønne løsninger: www.silkeborg.dk/narvandetkommer og generel styrket kommunikation, f.eks. samarbejde om tillæg i Midtjyllands Avis
 - Åbent Hus i januar 2025 med knap 150 besøgende borgere
 - Test af klimatilpasningstjek hos 40 boligejere
- Styrket koordination, vidensdeling og samarbejde i Teknik- og Miljøafdelingen som f.eks. klimatilpasningsfokus i den nye Midtbyplan
- Samarbejde med Envidan om test af hydrodynamiske beregninger for Kjellerup, Virklund og Laven
- Igangsætning af en ny Grøn Klimatilpasningsstrategi som har til formål at skabe større robusthed over for klimaforandringerne samt sætte en tydeligere retning for flere grønne løsninger, fordi det skaber en tydelig værdi til det lokale område
- Indledende styrket dialog med Silkeborg Forsyning om 'grøn klimatilpasning'

3) Proces for en Grøn Klimatilpasningsstrategi og fremtidig prioritering

De næste skridt bliver at udvikle og færdiggøre forslag til en Grøn Klimatilpasningsstrategi med henblik på præsentation og vedtagelse i byrådet primo 2026.

Arbejdet med en Grøn klimatilpasningsstrategi sker dels på baggrund af det ovenfor beskrevne behov for at opdatere og fremtidssikre det eksisterende plan- og risikogrundlag fra 2014 og dels, på foranledning af Klima- og Miljøudvalget og Plan- og Vejudvalgets erfaringer og konklusioner fra den fælles studietur til Odense og Kolding 23. oktober 2024.

Udvalgenes konklusionerne fra studieturen kan sammenfattes i følgende politiske prioriteter for det fremadrettede arbejde, som blev forelagt for Klima- og Miljøudvalget samt Plan- og Vejudvalget hhv. 4. og 5. november 2024:

- En grøn klimatilpasningsstrategi, dvs. med fokus på naturbaserede løsninger
- Fokus på multifunktionalitet, synergier og merværdier
- Mere borgerinddragelse og kommunikation til at understøtte borgernes egen indsats
- Tættere samarbejde med Silkeborg Forsyning
- Være mere proaktive og fokus på muligheder frem for begrænsninger

En ny grøn klimatilpasningsstrategi indebærer i hovedtræk følgende fem forarbejder hen imod en endelig udarbejdelse og forelæggelse for byrådet primo 2026:

- 1) Kvalitetssikring af risikokortlægningen gennem hydrodynamiske beregninger for at sikre et mere pålideligt datagrundlag for den fremtidige prioritering
- 2) Overblik over mulige synergiprojekter hvor klimatilpasning kan integreres i eller sammen med andre (anlægs)projekter for at skabe størst mulig merværdi samt multifunktionalitet i 'kampen om pladsen'
- 3) Definition og udarbejdelse af de pejlemærker og principper for grøn klimatilpasning, som skal vejlede og sikre den ønskede udvikling og fremdrift
- 4) Styrket samarbejde med Silkeborg Forsyning for at sikre fælles formål og fodslag i både drift og udvikling
- 5) Forslag til et handlingskatalog
- 6) Nyt kommuneplantillæg med opdateret risikokortlægning samt rammer og retningslinjer, som skal sikre overensstemmelse mellem Grøn klimatilpasningsstrategi og den fremtidige planlægning i kommunen

Dertil er følgende nedslag væsentlige at fremhæve i den kommende proces:

- 1) Teknik- og Miljøafdelingen planlægger at afholde den udskudte fælles temadrøftelse om en Grøn Klimatilpasningsstrategi i forlængelse af det ordinære møde i Klima- og Miljøudvalget mandag 5. maj 2025.

Teknik- og Miljøafdelingen udarbejder et anlægsforslag i forbindelse med budgetforhandlingerne. Forslaget vil omfatte den nødvendige kommunale finansiering til klimatilpasning og til realiseringen af den nye strategi.

Borgerinddragelse

En styrket borgerdialog og borgerinddragelse er en af de vigtigste indsatser i klimatilpasningsarbejdet fordi det er lovbestemt, at det er grundejers eget ansvar at sikre sin grund mod oversvømmelser.

Løbende information, en velkoordineret borgerservice samt dialog med berørte borgere er derfor en kontinuerlig indsats. Af den grund har Teknik- og Miljøafdelingen lanceret en ny informationsside og afholdt 'Åbent Hus om Oversvømmelser' i januar, hvor knap 150 borgere deltog. Dertil er der igangsat et forsøg med 40 gratis klimatilpasningstjek til interesserede borgere for at blive klogere på borgernes udfordringer og stille konkret vejledning til rådighed. Envidan udfører disse klimatilpasningstjek i marts og april 2025.

Borgerindsatsen skal sikres fremadrettet, ligesom at Teknik- og Miljøafdelingen ser et stort potentiale i flere forskellige konkrete samarbejds muligheder med f.eks. grundejerforeninger ift. lokale fælles løsninger til klimatilpasning, hvilket vil blive indarbejdet i handlingskataloget til den nye strategi.

Økonomi

Den nuværende bevilling til klimatilpasning udløber 31. december 2025, hvorfor der ikke er nogle målrettede midler fra næste år.

Som en del af det videre arbejde vil Klima- og Miljøudvalget og Plan- og Vejudvalget få forelagt et fælles anlægsforslag til byrådets budgetforhandlinger. Forslaget vil omfatte den nødvendige kommunale finansiering, som er en forudsætning for at sikre og styrke det fortsatte arbejde.

Det foreløbige estimat lyder på 4 millioner kroner årligt over de næste par år stigende til et tocifret millionbeløb efter 2030.

En mere detaljeret redegørelse for finansieringsbehovet vil blive præsenteret i den kommende sag om anlægsbudgettet, men de 4 mio. kr. årligt frem mod 2030 forventes i hovedtræk at sikre finansiering til følgende indsatser:

- 2 mio. kr. til fortsat at sikre målrettede ressourcer til klimatilpasning i Silkeborg Kommunes drift og planlægning, herunder vurderes særligt et øget behov for formidling og borgervejledning samt et styrket samarbejde med Silkeborg Forsyning.
- 2 mio. kr. årligt til grønne synergiprojekter hvor klimatilpasning skal integreres i andre (anlægs)projekter og byfornyelse for at skabe mest mulig værdi og udnyttelse af både midler og areal. Synergiprojekterne skal samtidig have til formål at afdække mulighederne for flere grønne løsninger på terræn med henblik på at realisere målene i den nye grønne klimatilpasningsstrategi.

Fra 2030 anbefales det at afsætte et tocifret millionbeløb til større anlægsprojekter som skal sikre både byområder, infrastruktur og kultur/naturarv mod oversvømmelser samt robusthed over for også tørke og hede. Forslag til mulige projekter vil blive indarbejdet i handlingskataloget til strategien.

Vedlegg

Bilag 1 - Sag 5 klimaindsats

Sak 6: 6. Drøftelse og beslutning om anvendelse af erstatning for fældede træer ved Søtorvet - Remstrup Å

24/17907

Resume

Det foreslås, at der fra erstatningsbeløbet fra sagen om fældede træer ved Søtorvet tildeles 0,55 mio. kr. til ny vejbeplantning ved Christians 8.s Vej og 0,85 mio. kr. til en grøn forbindelse fra Silkeborg Station gennem Estrupsgade til Skoletorvet og gågaderne.

Indstilling

Teknik- og Miljøchefen indstiller til Klima- og Miljøudvalget og Plan- og Vejudvalget,

- at sagen drøftes
- at der på baggrund af drøftelsen træffes beslutning om anvendelse af erstatning for de fældede træer ved Søtorvet – Remstrup Å

Beslutning Klima- og Miljøudvalget den 31-03-2025

Udvalget besluttede, at igangsætte punkt 1, mens punkt 2 afventer og genbehandles på et senere udvalgsmøde.

Ej til stede Peter Sig Kristensen (Ø) i stedet deltog Søren Thomsen (Ø).

Beskrivelse af sagen

På mødet 4. november 2024 besluttede Klima- og Miljøudvalget, at der skulle arbejdes videre med, hvorledes erstatningsbeløbet fra AP Ejendomme kan bidrage positivt til følgende projekter. Herunder bud på leverancer og omkostninger:

1. Skabe optimale forhold for ny vejbeplantning ved forlægning af Christian 8.s Vej, gerne med hjemmehørende træarter
2. Udarbejde projekt og lave konkrete anlæg for at sammenbinde Silkeborg Station med midtbyen ved at etablere en grøn forbindelse gennem Estrupsgade til Skoletorvet og gågaderne.

Ad pkt. 1

Teknik- og Miljøafdelingen har udarbejdet følgende plan for ny beplantning ved forlægningen af Christians 8.s Vej.

I midterrabbatten på ca. 170 x 3 meter plantes 24 træer/buske i mindre grupper. De blandes i sorter og størrelser for at få en beplantning, der er varieret og robust. Det bliver med et naturpræg, som det ses i de nyrenoverede gågader.

Bundplantningen bliver en staudeblanding som i artsvalg tager afsæt i beplantningen ved Søtorvet-Østergade, for at skabe en sammenhæng.

Der vælges lokalitetstilpassede og hovedsageligt hjemmehørende arter af træer/buske. Følgende arter forventes at indgå: Eg, skovfyr, rødæl, alm. hvidtjørn, skovæble og seljepil. Planterne vil være op til ca. 6 meter høje ved etablering.

Langs fortovene bliver der mindre plantebede på i alt ca. 100 m². Her plantes også en staudeblanding samt spredte mindre buske.

Planen (foreløbig) herunder viser placeringer af bedene.

Ad pkt. 2

Teknik- og Miljøafdelingen har igangsat et projekt, som skal skabe en ny indretning i Estrupsgade med særligt fokus på beplantning.

I midtbyplanen ([link](#)) er der flere emner og ønsker som netop relaterer sig til et projekt for forskønnelse af Estrupsgade for at synliggøre gaden som en vigtig forbindelse.

En af midtbyplanens centrale udviklingsspor er at forbinde. Planen beskriver, at vi ved stations- og banearealet vil:

- Styrke forbindelsen mellem midtbyen og den sydlige del af byen med stationsområdet som bindeled.
- Underbygge den visuelle og funktionelle forbindelse fra området og ind i midtbyen med fokus på de lette trafikanter.

Projektet skal danne synergi med byrumsforsøget ved Skoletorvet, som skal evalueres i år.

Der skal være dialog med bl.a. lokalråd, Handel Silkeborg og naboer, hvilket er årsagen til, at der for nuværende ikke kan præsenteres visualiseringer el. andet.

Det forventes, at projektet i løbet af 2025 vil munde ud i en projektplan/tegning og et konkret byrumsprojekt, hvor nogle ideer kan afprøves i praksis.

Borgerinddragelse

Projektet omkring Estrupsgade indeholder en borgerinddragelsesproces.

Økonomi

Der er foreløbigt brugt ca. 0,2 mio. kr. af erstatningssummen til rådgivere og genplantning.

Det er fortsat nødvendigt at reservere et beløb til eventuel yderligere afskærmning og/eller plantning. Behov og omfang kan der først tages stilling til senere på året. De allerede nyplantede træer og buske, samt genvæksten fra de nedskårne træer, skal plejes i år og de kommende år, hvilket der også skal være midler til. Det foreslås derfor, at der reserveres 0,2 mio. kr. til disse formål.

Ad pkt. 1

Det anslås, at indkøb og etablering af bunddækkende stauder, buske og træer, vækstmedie mm. samt arbejds løn beløber sig til 0,55 mio. kr.

Ad pkt. 2

Det foreslås, at 0,85 mio. kr. overføres til projektet for forskønnelse af Estrupgade.

Sak 7: 7. Orientering om status på beskyttelse af boringsnære beskyttelsesområder (BNBO)

23/7527

Resume

Orientering om status for den lovpligtige beskyttelse mod erhvervsmæssig brug af pesticider i sårbare boringsnære beskyttelsesområder (BNBO) til Silkeborg Kommunes almene vandværker.

Indstilling

Teknik- og Miljøchefen indstiller til Klima- og Miljøudvalget,

- at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning Klima- og Miljøudvalget den 31-03-2025

Taget til efterretning.

Oversigten vedlægges protokollen.

Ej til stede Peter Sig Kristensen (Ø) i stedet deltog Søren Thomsen (Ø).

Beskrivelse af sagen

1. juli 2024 trådte ny lovgivning i kraft vedrørende boringsnære beskyttelsesområder (BNBO). Den forpligter vandværker og/eller kommuner til at beskytte sårbare BNBO mod erhvervsmæssig brug af pesticider.

Berørte lodsejere i BNBO, der inden 1. juli 2024 er vurderet og indberettet som sårbare, skulle senest 1. december 2024 være blevet tilbudt en frivillig aftale af enten vandværk eller kommune.

Aftaleparterne havde indtil 31. december 2024 til at indgå en frivillig aftale i BNBO.

Hvis en frivillig aftale om beskyttelse i BNBO ikke blev indgået senest 31. december 2024, skal kommunerne senest 1. marts 2024 meddele forbud/påbud om beskyttelse mod erhvervsmæssig brug af pesticider.

Teknik- og Miljøafdelingens bemærkninger

På trods af, at fristen for at indgå en frivillig aftale udløb den 31. december 2024, har Teknik- og Miljøafdelingen valgt at give berørte lodsejere, hvor der fortsat var fremdrift i indgåelse af frivillige aftaler mere tid til dette. Dette mens arbejdet med udarbejdelse af varslinger om forbud blev udarbejdet.

Det skal nævnes, at de BNBO, hvor Silkeborg Kommune har stået for aftaleindgåelse, alle er blevet indgået før jul eller kort efter jul. Det er altså Teknik- og Miljøafdelingens opfattelse, at aftaleindgåelse kan være en svær opgave for vandværker, som ofte primært består af frivilligt drevne bestyrelser. Opgaven er svær, da den er juridisk tung, og rådighedsindskrænkningerne er indgribende for mange lodsejere.

Der er modstridende interesser i lokalsamfundene, og de frivillige vandværksbestyrelser er ofte venner/naboer eller har forretningsmæssige forbindelser med lodsejerne, og det har i nogle tilfælde været en udfordring i forsøget på at indgå aftaler.

Teknik- og Miljøafdelingen har valgt at bruge mange ressourcer på at vejlede både vandværker og rådgivere for både at opnå aftaleindgåelse, men også for at vejlede i, hvad en aftale skal indeholde. Dette har afdelingen valgt, da det er vurderet mest favorabelt at de frivillige aftaler indgås i stedet for, at kommunen skal udstede forbud. Desuden ville kommunen skulle udstede forbud, hvis en frivillig aftale ikke var dækkende ift. det lovmæssige beskyttelseskrav.

Det er derfor Teknik- og Miljøafdelingens klare erfaring, at det er en fordel, at kommunen forsøger at indgå de frivillige aftaler med berørte lodsejere for at opnå ensartethed og fremdrift i aftaleindgåelsen. Det er også en erfaring, at det giver

smidigere sagsbehandling i en eventuel forbudssag, at kommunen har været en del af dialog med lodsejer ift. arrondering og erstatningsvurdering fra start.

Status på BNBO-opgaven

Silkeborg Kommune har d.d. i alt 76 BNBO, fordelt på 33 vandværker. Hver gang en ny vandværksboring laves, vil et/flere BNBO blive udpeget af staten. Ligeledes vil BNBO udgå af den statslige udpegning, når vandværksboringer sløjfes.

Ét BNBO kan godt have flere berørte lodsejere, der skal indgås individuelle aftaler med, og én lodsejer kan godt have flere BNBO på sin ejendom, da flere BNBO kan overlape hinanden.

Nedenfor ses status for BNBO-indsatsen i Silkeborg Kommune:

- Der skulle indgås aftaler på 31 ud af kommunens 76 BNBO. Dette drejer sig om 14 vandværker.
- 18 frivillige aftaler er indgået, fordelt på hhv. 9 vandværker og 22 BNBO.
- Af de 18 aftaler er 2 aftaler midlertidige, og disse skal gøres permanente ved udløb af aftaleperioden.
- 5 forbud er udstedt til berørte lodsejere, fordelt på hhv. 5 vandværker og 7 BNBO.
- 2 BNBO, fordelt på 1 vandværk, er ikke i mål med opgaven.
- Den berørte lodsejer ved det manglende BNBO har fået udstedt varsel om forbud, og lodsejer har givet udtryk for et ønske om muligvis at indgå en frivillig aftale, inden høringsfristen udløber den 27. marts 2025, alternativt udstedes forbud her i slut marts/start april.
- Det forventes, at de fleste af de udstedte forbud bliver påklaget, da de har samme landbrugsrådgiver (BL), som rådgiver lodsejerne hertil.

De 45 BNBO, hvor der ikke er lavet aftaler, er enten grundet ingen erhvervmæssig brug af pesticider i BNBO eller en risikovurdering, som viser, at der ikke er et indsatsbehov.

Borgerinddragelse

I processen er berørte vandværker og lodsejere blevet direkte kontaktet af Silkeborg Kommune, hvis der ikke er indgået en frivillig aftale i BNBO.

I BNBO, hvor vandværkerne har ønsket, at Silkeborg Kommune faciliterede aftaleindgåelsen, er der afholdt køkkenbordsmøder med de berørte lodsejere i forsøget på at indgå de frivillige aftaler.

Silkeborg Kommune har været i tæt dialog med rådgivere til de vandværker, som har forsøgt aftaleindgåelse selv.

Økonomi

I forbindelse med sagsbehandling af forbud har der været udgifter afholdt af Silkeborg Kommune til landinspektør i form af udarbejdelse af tinglysningsrids og hjælp til erstatningsfastsættelser.

Der er også en udgift for kommunen som Vejmyndighed til landinspektør for at undersøge, om der er panthavere, som er berettiget til erstatningen i stedet for lodsejer.

Der er udgifter til tinglysningsafgifter for tinglysning af de forbud, kommunen udsteder.

Det er et meget omfattende administrativt arbejde for Teknik- og Miljøafdelingen, da ingen kommuner har prøvet det før. Der er derfor brugt mange ressourcer på at udarbejde afgørelsestekster, som både skal henvendes til berørte lodsejere men også vandværkerne selv.

Hvis erstatningsvurderingerne tages påklages til/indbringes for taksationsmyndighederne, vil det blive en tung ressourcemæssige opgave for Teknik- og Miljøafdelingen. Der vil ligeledes komme udgifter fra taksationsmyndigheden til kommunen for behandling af sagerne.

Ved udstedelse af forbud bliver kommunen tilsynsmyndighed på BNBO-områderne. Det vil derfor være kommunen, som skal have den administrative opgave med tilsyn samt finansiering heraf. Det er Teknik- og Miljøafdelingens forventning, at der hyres konsulentbistand til at føre de respektive tilsyn i kommunen.

Vedlegg

Bilag 1 - Sag 7 BNBO

Sak 8: 8. Orientering om evaluering af rottebekæmpelsen 2024

24/9234

Resume

Silkeborg Kommune udarbejder hvert år en evaluering af rottebekæmpelsen. Evalueringen beskriver udviklingen i antallet af rotteanmeldelser, giftforbrug, samt fremdriften i de igangsatte indsatsområder.

Evaluering af rottebekæmpelsen og indsatsområderne for 2024 fremgår af bilaget

Indstilling

Teknik- og Miljøchefen indstiller til Klima- og Miljøudvalget,

- at orienteringen tages til efterretning evalueringen af rottebekæmpelsen 2024 godkendes

Beslutning Klima- og Miljøudvalget den 31-03-2025

Taget til efterretning.

Ej til stede Peter Sig Kristensen (Ø) i stedet deltog Søren Thomsen (Ø).

Beskrivelse af sagen

Silkeborg Kommune udarbejder hvert år en evaluering af rottebekæmpelsen. Evalueringen beskriver udviklingen i antallet af rotteanmeldelser, giftforbrug, samt fremdriften i de igangsatte indsatsområder.

Rottebekæmpelsen udføres efter gældende lovgivning, samt efter indsatsområderne i Silkeborg Kommunes handlingsplan for forebyggelse og bekæmpelse af rotter (rottehandlingsplanen).

I Silkeborg Kommune udfører Entreprenørgården den praktiske rottebekæmpelse. Derfor er det vigtigt, at forventningerne til serviceniveauet og den praktiske udførelse er afstemt

Status på rottebekæmpelsen

Antal rotteanmeldelser

I 2024 har antallet af rotteanmeldelser været kraftig stigende ift. antallet af anmeldelser i 2021, 2022 og 2023.

I 2024 var der 3.578 anmeldelser af rotter i Silkeborg Kommune, det er 1.363 flere anmeldelser end i 2023.

Årsag til stigning

Årsagen til stigningen i antallet af rotteanmeldelser er ikke entydig. Selv om vinteren 2024 havde en periode med hård frost, så opleves vintrene mere milde og rotterne kan i de milde vintre få et ekstra kuld unger som giver flere rotteanmeldelser i det efterfølgende år.

Hertil kommer at 2024 har været olden år med stort fødegrundlag i naturen i form af nødder og frugt.

Den megen nedbør i 2024 har medvirket til at presse rotterne op af og ud af kloakkerne. Hvor de forsøger at finde føde i byerne.

Der vurderes ikke at være nogen sammenhæng imellem det lave giftforbrug og stigningen i antallet af rotteanmeldelser i 2024. Hvis der havde været en sammenhæng, ville antallet af rotteanmeldelser have været stigende helt tilbage i år 2021, hvor der er opnået et markant fald i giftforbruget, hvilket ikke har været tilfældet, jf. tabel 1.

Giftforbrug

Forbrug af gift til rottebekæmpelse

Silkeborg Kommune har i 2024 (og 2023) brugt under 50 kg gift. Forbruget er faldet fra 2679 kg i år 2015 til under 50 kg. Det er et fald på godt 2,5 tons årligt. Silkeborg kommune bruger i år 2024 kun 2 % af den giftmængde pr. anmeldelse, som blev brugt i år 2015.

Erstatning for gift

Der er som erstatning for giften udleveret 7000-8000 smækfælder til de borgere, som har haft rotteproblemer. Borgerne kan bruge smækfælderne til såvel bekæmpelse og den efterfølgende forebyggelse af rotter.

Anvendelsen af flere smækfælder og den forebyggende indsats er de primære årsager til, at der stort set ikke længere anvendes gift. Hvilket vurderes at have stor betydning for antallet af sekundære forgiftninger af de rovdyr og fugle som spiser rotter.

Tabel 1. Antal rotteanmeldelser og giftforbrug i perioden fra år 2015 - 2024

Årstal	Antal anmeldelser	Giftforbrug kg	Giftforbrug pr. anmeldelse Gram
2015	4478	2679	598
2016	3846	1807	470
2017	3377	1649	488
2018	3208	1251	390
2019	3160	890	282
2020	4426	750	169
2021	2717	201	74
2022	2216	108	49
2023	2215	42	19
2024	3578	32	9

Evaluering af indsatsområderne

Evaluering af rottebekæmpelsen 2024 er vedlagt som bilag. I bilaget er 3 fokusområder nærmere beskrevet og der er lavet en evaluering af om indsatsen på området er tilfredsstillende. Her et uddrag af evalueringen:

Det drejer sig om følgende 3 fokusområder.

1. Det åbne land
2. Miljøbevidst anvendelse af gift
3. Den forebyggende indsats

I nedenstående afsnit er disse 3 fokusområder beskrevet nærmere og der laves en evaluering af om succeskriterier er nået, samt om indsatsen på området er tilfredsstillende.

Fokusområde 1: Indsatser i det åbne land

- at besøge ejendomme med gentagne rottetilhold, heraf mange husdyrbrug, samt gennemgang af arealer i nærheden af ejendommen
- at tilse vildtfodringspladser og registrere deres placering
- at gennemgå udvalgte vandløbsstrækninger og søer

Besøg på ejendomme med gentagende rottetilhold

Da den forebyggende indsats er i fokus, har Silkeborg Kommune besøgt ejendomme med gentagne rottetilhold flere gange årligt. Dels for at bekæmpe rotterne, men også for at informere ejeren om, hvilke forebyggende tiltag der skal udføres til begrænsning af antallet af rotter. Silkeborg kommune har stor succes med disse samarbejdsaftaler. Grundejeren får på den måde mere fokus på rottebekæmpelsen og bliver mere engageret i både bekæmpelsen og rottesikringen af ejendommen. Denne indsats videreføres i år 2025

Vildfodringspladser og udvalgte vandløbsstrækninger

Der er ikke konstateret mange rotter i forbindelse med gennemgang af udvalgte vandløbsstrækninger og besøgene på vildtfoeringspladserne. Denne indsats reduceres i 2025 til fordel for besøgene på de udvalgte ejendomme.

Evaluering

Som det fremgår af tabel 2.2, er den procentvise antal anmeldelser i det åbne land faldet fra 30% i år 2019 til 22% i 2024. Udover rottebekæmperenes indsats er der andre faktorer som har indflydelse på antallet af rotter i det åbne land. Det kan være tørke, oversvømmelser og hvor meget føde der er tilgængeligt.

Fokusområde 2: Miljøbevidst brug af gift

Succeskriteriet:

At giftforbruget reduceres mest muligt i rottebekæmpelsen

Evaluering

I Silkeborg Kommune arbejder vi på at få giftforbruget til rottebekæmpelsen så langt som muligt. (gerne under 100 kg). Forbruget i år 2024 ligger på 32 kg og det fastsatte succeskriterie er dermed nået.

Teknik- og Miljøafdelingen vil dog fortsat afholde møder med bekæmperne, hvor det drøftes hvilke situationer der er behov for anvendelse af gift, samt hvilke gifttyper der bør anvendes.

Fokusområde 3: Forebygge rottetilhold

Hvis vi kun bekæmper rotterne, men ikke rottesikrer bygningerne, vil rotterne med sikkerhed komme igen på et eller andet tidspunkt. Forebyggelsen er derfor den vigtigste opgave på et rotteproblem. God forebyggelse kan forhindre nye generationer af rotter i at blive født.

Succeskriterier:

Færre rotteanmeldelser relateret til bygninger, stalde, hønsehold mv.

Evaluering

Som det fremgår af tabel 2.2, er den procentvise antal anmeldelser som er bygningsrelateret steget fra 21% i år 2019 til 29% i 2024.

Flere opfølgende besøg

Indsatsen øges med flere opfølgende besøg som alene baseres på at rottesikre ejendommen, så der ikke kommer rotter igen.

Dette gælder også kloakvedligeholdelsen, hvor der skal udføres røgprøver efter en kloakreovering er udført, for at sikre, at kloakken nu er tæt.

Teknik- og Miljøafdelingen vil i 2025 drøfte med bekæmperne, om den forebyggende indsats kan øges og gøres mere målbar og systematisk.

Det kan f.eks. være udarbejdelse af en bygningsgennemgang på ejendomme med gentagne rottetilhold. Hermed sikres det, at grundejer og bekæmperen har en fælles beskrivelse af hvilke tiltag, der skal udføres både på kort og længere sigt.

Tabel 2.2 Den procentvise fordeling af rotter i 4 hovedgrupper.

Årsagstype	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	%	%	%	%	%	%
Strejfrotter og andet	42	32	43	44	33	43
Det åbne land	30	32	29	21	26	22
Bygninger	21	27	16	18	23	29
Kloak	7	9	12	17	18	6

Samlet konklusion

Det vurderes, at rottebekæmpelsen er i god balance med Rottehandlingsplanens målsætning og fokusområder.

Giftfri bekæmpelse vil være med til at sikre et stort og varieret dyreliv i Silkeborg Kommunes mange naturområder. Dette kan praktiseres uden, at antallet af rotter stiger.

Der vil i samarbejde med Entreprenørgården blive foretaget en vurdering af hvordan de kommende indsatsområder kan realiseres.

Økonomi

Der forventes ingen takstændringer i de kommende år, men hvis antallet af rotteanmeldelser er lige så højt i 2025, som 2024, skal der sandsynligvis foretages takstændringer i 2026.

På rottebekæmpelsen er der pr. 31. december 2024 et overskud på ca. 583.000 kr., overskuddet overføres til 2025.

For alle grundejere i Silkeborg Kommune dækkes udgifter til rottebekæmpelse af et fast årlige gebyr, der opkræves pr. kvadratmeter bebygget areal af en ejendom. Det gælder både private grundejere, virksomheder, offentlige/statslige institutioner mv. Som borger eller virksomhed skal man derfor ikke betale ekstra, hvis man en dag får brug for hjælp til bekæmpelse af rotter på sin ejendom.

Beløbet dækker udgifter til selve bekæmpelsen, samt de tilknyttede administrative opgaver, som varetages af Silkeborg kommunes Teknik- og Miljøafdeling. Rottebekæmpelsen skal hvile i sig selv, og et over- eller underskud indregnes derfor i gebyret for de efterfølgende år.

I Silkeborg Kommune skal alle ejendomme betale følgende takster i 2025:

Fast bidrag: = 42,72 kr.

Bebygget areal op til 250 m² = 0,344 kr.pr. m²

Bebygget areal over 250 m² = 0,172 kr.pr. m²

Vedlegg

Bilag 1 - Evaluering af rottebekæmpelsen 2024.

Sak 9: 9. Godkendelse af rottehandlingsplan 2025-2027

24/9234

Resume

Silkeborg Kommune skal hvert 3. år revidere rottehandlingsplanen.

Handlingsplan for forebyggelse og bekæmpelse af rotter 2025–2027 er opdateret. Der sker ikke væsentlige ændringer ift. handlingsplan 2022 - 2024. Handlingsplan 2025 - 2027 har følgende 3 fokusområder:

1. Det åbne land
2. Miljøbevidst brug af gift
3. Forebygge rottetilhold

Indstilling

Teknik- og Miljøchefen indstiller til Klima- og Miljøudvalget,

- at handlingsplan for forebyggelse og bekæmpelse af rotter for periode 2025 – 2027 godkendes

Beslutning Klima- og Miljøudvalget den 31-03-2025

Indstillingen godkendt.

Ej til stede Peter Sig Kristensen (Ø) i stedet deltog Søren Thomsen (Ø).

Beskrivelse af sagen

Silkeborg Kommune har valgt at have særlig fokus på 3 områder i denne planperiode. Alle 3 områder er viderearbejde med indsatsene fra den forrige periode.

For hvert af de enkelte fokusområde er der en kort beskrivelse af indsatsen. Nedenstående er et uddrag af indholdet i handlingsplanen.

Rottehandlingsplanen 2025 – 2027 fremgår af bilaget

Fokusområde 1: Det åbne land

Silkeborg Kommune vil i sommerhalvåret have fokus på bekæmpelse af rotter i det åbne land, da rotterne formerer sig kraftigt i markerne hen over sommeren.

Rottebekæmperne laver opsøgende arbejde med fokus på:

- at besøge ejendomme med gentagne rottetilhold, samt gennemgang af arealer i nærheden af ejendommen
- at tilse vildtfodringspladser
- at gennemgå udvalgte vandløbsstrækninger og søer

Fokusområde 2: Miljøbevidst brug af gift

Gift er belastende for både naturen og for de dyr, der spiser de forgiftede rotter. Hvert år dør flere rovfugle og rovdyr af forgiftning. Døden med rottegift er langvarig og pinefuld.

Silkeborg kommune arbejder hele tiden på at reducere giftforbruget og har fokus på at inddrage nye teknologier og tiltag, som kan bruges til at bekæmpe rotterne uden brug af gift.

Fokusområde 3: Forebygge rottetilhold

Hvis vi kun bekæmper rotterne, men ikke rottesikrer bygningerne, vil rotterne med sikkerhed komme igen på et eller andet tidspunkt. Forebyggelsen i form af vedligeholdelse af bygninger, daglig rengøring mv. er derfor den vigtigste opgave på et rotteproblem.

God forebyggelse kan forhindre nye generationer af rotter i at blive født.

Succeskriterier for de 3 fokusområder:

For alle områder er det overordnede succeskriterie at begrænse antallet af rotter.

Tilsyn med den private bekæmpelse

Silkeborg Kommune vil ved uanmeldt stikprøvekontrol kunne møde op på virksomheder eller ejendomme, som er omfattet af privat sikringsordning med henblik på at sikre, at gældende lovgivning overholdes.

Tilsyn med den kommunale bekæmpelse

Silkeborg Kommune ønsker også et højt niveau indenfor egne rækker. Derfor har Silkeborg Kommune haft en uvildig rådgiver (Weile-Skadedyrsrådgivning) til at udføre kontrol med kommunens bekæmpelse.

Indholdet i rapporten er evalueret sammen med rottebekæmperne og har ført til følgende ændringer i arbejdsgangene. Tilsyn på FødevarerVirksomheder

Fremover håndhæver vi, som udgangspunkt, de beskrevne krav til rottesikring i bygningsgennemgangen også selvom der ikke er tegn på rotter (tiltag der sikrer at rotter ikke kan komme ind i en bygning).

Tilsyn og bygningsgennemgang på kommunale institutioner

Forebyggelsen af rotter i kommunalt regi, hvor følgevirkningerne af rottetilhold kan siges at have store økonomiske konsekvenser. Det gælder på de kommunale skoler, daginstitutioner, plejehjem m.v., hvor et rottetilhold hurtigt kan betyde lukning af disse.

Succeskriterie:

- at der løbende foretages kontrol af den private rottebekæmpelse i Kommunen
- at der over en 3-årig periode udføres kontrol med, at den private bekæmpelse i Silkeborg Kommune, lever op til bekendtgørelsen og kommunens handlingsplan.

Økonomi

For alle grundejere i Silkeborg Kommune dækkes udgifter til rottebekæmpelse af et fast årlige gebyr, der opkræves pr. kvadratmeter bebygget areal af ejendommen. Det gælder både private grundejere, virksomheder, offentlige/statslige institutioner mv. Som borger eller virksomhed skal man derfor ikke betale ekstra, hvis man en dag får brug for hjælp til bekæmpelse af rotter på sin ejendom.

Beløbet dækker udgifter til selve bekæmpelsen, samt de tilknyttede administrative opgaver, som varetages af Silkeborg kommunes Teknik- og Miljøafdeling. Rottebekæmpelsen skal hvile i sig selv, og et over- eller underskud indregnes derfor i gebyret for de efterfølgende år.

Ifølge lovgivningen består rottegebyret af et fast bidrag og et variabelt bidrag, med to forskellige satser.

I Silkeborg Kommune skal alle ejendomme betale følgende takster i 2025:

Fast bidrag: = 42,72 kr.

Bebygget areal op til 250 m² = 0,344 kr.pr. m²

Bebygget areal over 250 m² = 0,172 kr.pr. m²

Der vil løbende kunne ske reguleringer i gebyret. Gebyret reguleres i forhold til den gældende lovgivning på området, samt for at sikre en miljøbevidst og effektiv bekæmpelse i Kommunen.

Silkeborg Kommunes Teknik- og Miljøafdeling anvender ca. 0,4 årsværk på administrationen af den kommunale rottebekæmpelse.

Den administrative indsats går til databehandling, samt sikring af at der fortsat leveres en effektiv og målrettet rottebekæmpelse. Der er dagligt dialog med borgere om konkrete rottesager. Teknik- og Miljøafdeling håndhæver rottebekendtgørelsens regler i det omfang rottebekæmperne ikke - ved hjælp af dialog – kan få grundejeren til at ændre på de forhold som skaber rottetilhold.

Vedlegg

Bilag 1 - Rottehandlingsplan 2025-2027 Version 2.

Sak 10: 10. Orientering om status angående miljøforhold på Grauballegaard Biogas

25/102

Resume

Orientering som opfølgning på tidligere dagsordenspunkter hvor Klima- og Miljøudvalgets orienteres om status på miljøforhold på Grauballegaard Biogas fra perioden 7. november 2022 og frem.

Kort oversigt over de aktive miljøsager der er på Grauballegaard Biogas i forhold til miljøgodkendelser, tilsyn og klager.

Indstilling

Teknik- og Miljøchefen indstiller til Klima- og Miljøudvalget,

- at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning Klima- og Miljøudvalget den 31-03-2025

Taget til efterretning. Udvalget ønsker, at der planlægges endnu et dialogmøde mellem Biogasanlægget og KMU-formandskabet hurtigst muligt.

De fremviste plancher vedlægges.

Ej til stede Peter Sig Kristensen (Ø) i stedet deltog Søren Thomsen (Ø).

Beskrivelse af sagen

Klima- og Miljøudvalget har ønsket en opdatering af status på miljøsager på Grauballegaard Biogas.

Miljøgodkendelser:

Der er på nuværende tidspunkt tre sager i forhold til miljøgodkendelse.

BAT revurdering:

Teknik og Miljø arbejder p.t. på en BAT-revurdering af anlæggets miljøgodkendelse, tillæg og spildevandstilladelser.

BAT-revurderingen foretages, fordi der er kommet BAT-konklusioner, som Biogasanlægget er omfattet af, og disse skal implementeres. BAT-revurderingen kan ikke inkludere noget som ikke er en del af BAT-konklusionerne.

Sagsbehandlingen af den er i gang, og der arbejdes med en foreløbig plan om et forventet udkast er klar til 1. juli 2025.

Ulovlige forhold:

Teknik- og Miljøafdelingen har håndhævet, at ulovlige forhold skal lovliggøres. Grauballegaard Biogas har ønsket at retslig lovliggøre forholdene, herunder bl.a. manglende udsug fra dybstrøelseshal og bigmixer, substrattanke ikke inkluderet som lugtkilder, og rensning af svovlfilter. Der er indsendt ansøgning om miljøgodkendelse for de faktiske forhold 1. februar 2025.

Teknik- og Miljøafdelingen er ved at gennemgå ansøgningen, for at vurdere om ansøgningen er fuldt oplyst.

Ansøgning om udvidelse:

Der er indsendt en ansøgning om udvidelse, som Silkeborg Kommune modtog 22. december 2022. Der blev i løbet af januar 2023 bedt om supplerende oplysninger i forbindelse med ansøgningen. Grauballegaard Biogas er blevet oplyst om, at de skal tage stilling til, om der skal arbejdes videre med den oprindelige ansøgning, eller om de vil sende en ny ansøgning.

Teknik- og Miljøafdelingen har oplyst Grauballegaard Biogas om prioriteringen af sagsbehandlingen af miljøgodkendelser.

BAT revurderingen er førstprioritet, da den har været udsat, og den skal være på plads, før der kan meddeles nye tillæg til miljøgodkendelsen.

Derefter er det sagsbehandlingen af miljøgodkendelse/tillæg i forhold til de ulovlige forhold.

Først når ovenstående er på plads, vil sagsbehandling om miljøgodkendelse til udvidelse og/eller ændring starte.

Tilsyn og klager:

Grauballegaard Biogas er omfattet af regelmæssigt miljøtilsyn. Teknik- og Miljøafdelingen vurderer i forbindelse med henvendelser om gener, om der skal planlægges yderligere fysiske miljøtilsyn.

Ved sidste tilsyn 10. oktober 2024 oplyste Grauballegaard Biogas, at oplag af dybstrøelse nu kun opbevares inde i hallen og ikke ude på den åbne plansilo.

Det kræver en konkret ansøgning, for at Teknik- og Miljøafdelingen kan vurdere, om der kan gives tilladelse efter de gældende lovgivninger til ny hal til oplag af dybstrøelse.

Andet:

VE-planlagte områder:

Teknik- og Miljøafdelingen har ikke modtaget ansøgninger om etablering af VE-anlæg i nærområdet til Grauballegaard Biogas.

Oversigt over Silkeborg Kommunes verserende miljøsager er vedlagt som bilag.

Vedlegg

Bilag 1 - Oversigt over forhold på Grauballegaard

Bilag 2 - Sag 10 Biogas

Sak 11: 11. Godkendelse af fordeling af pulje til Visionen Danmarks Outdoor Hovedstad

25/3294

Resume

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog i august 2024 en række fyrtårnsprojekter, som skal understøtte det videre arbejde med Danmarks Outdoor Hovedstad. Der blev i Budgetaftalen 2025-2026 oprettet en pulje på 4 mio. kr. i hvert af årene 2025 og 2026 til at forfølge visionen om Danmarks Outdoor Hovedstad. Nedenfor beskrives forslag til fordeling af puljen til Danmarks Outdoor Hovedstad – herunder kobling til fyrtårnsprojekter og proces for udmøntning af puljen.

Indstilling

Kultur- og Borgerservicechefen og Teknik- og Miljøchefen indstiller til byrådet

- at forslag til fordeling af pulje til Visionen Danmarks Outdoor Hovedstad godkendes
- at anlægsbevilling 3,5 mio. kr. i 2025 og 4 mio. kr. i 2026 til Visionen Danmarks Outdoor Hovedstad godkendes

Beslutning Klima- og Miljøudvalget den 31-03-2025

Indstillingen anbefales.

Ej til stede Peter Sig Kristensen (Ø) i stedet deltog Søren Thomsen (Ø).

Beslutning Kultur-, Fritids-, Outdoor- og Idrætsudvalget den 31-03-2025

Indstillingen anbefales.

Ej til stede: Trine Rounkvist (C).

Beskrivelse af sagen

Baggrund

Der blev i Budgetaftalen 2025-2026 oprettet en pulje på 4 mio. kr. i hvert af årene 2025 og 2026 til at forfølge visionen om Danmarks Outdoor Hovedstad. I aftalen står følgende:

”Der oprettes en pulje på 4 mio. kr. i hvert af årene 2025 og 2026, hvor KFOIU, KMU og ØKE forfølger visionen om at være Danmarks Outdoor Hovedstad jf. beslutning i ØKE, herunder understøttelse af projekter som Spejdernes Lejr/Verdensjamboree og Gudenåplanen/Gudenådalsprojektet”.

Økonomi- og Erhvervsudvalget har 13. august 2024 godkendt følgende to anbefalinger til, hvordan der arbejdes videre med Danmarks Outdoor Hovedstad som en del af byrådets vision:

Anbefaling 1: Genbesøg af Masterplan for Udvikling af Danmarks Outdoor Hovedstad

Anbefaling 2: Handleplan med fyrtårnsprojekter

Der er udvalgt seks fyrtårnsprojekter:

1. Outdoor for alle – lige meget hvor man er og hvem man er
2. Styrkelse af outdoor-brand og samarbejde på tværs
3. Sundhed og outdoor
4. Spejderne skal opleve Danmarks Outdoor Hovedstad

5. Langsøens potentiale
6. Særligt fokus på outdoor på børne- og ungeområde

Det videre arbejde med anbefalingerne

Som godkendt i Økonomi- og Erhvervsudvalget i august 2024 arbejdes der videre med anbefalingerne på tværs af kommunen. Næste skridt i forhold til anbefaling 1 om genbesøg af Masterplanen for Udvikling af Danmarks Outdoor Hovedstad sker primo 2026, mens anbefaling 2 forankres i et tværgående netværk og med politisk forankring i Kultur-, Fritids-, Outdoor- og Idrætsudvalget, Klima- og Miljøudvalget samt Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Forslag til fordeling af pulje på 4 mio. kr.

Puljen på 4 mio. kr. i hvert af årene 2025 og 2026 foreslås fordelt som vist i tabel 1.

Tabel 1. Forslag til fordeling af pulje til Danmarks Outdoor Hovedstad

I 1.000 kr.	2025	2026
Spejdernes Lejr	500	750
Gudenådalsprojektet	500	
Undersøgelse af Langsøens potentialer	500	
Realisering af rekreative faciliteter ved og på Langsøen		500
Drift af kommunale legepladser	150	150
Øvrige fyrtårnsprojekter	2.350	2.600
I alt	4.000	4.000

Spejdernes Lejr

Midlerne er afsat til udarbejdelse af helhedsplan for området og er allerede frigivet.

Gudenådalsprojektet

Midlerne allokere til synliggørelse og formidling af projektet, herunder f.eks. opsætning af informationskilte, kort og forbedring af parkering.

Undersøgelse af Langsøens potentialer

Midlerne anvendes til at udarbejde en helhedsplan for Silkeborg Langsø, som er relevant i forhold til et fremtidigt grundlag for udvikling af rekreative faciliteter ved og på søen.

Drift af kommunale legepladser

Midler afsættes jf. beslutning i Budgetaftalen 2025 og 2026.

Øvrige fyrtårnsprojekter

Midlerne afsættes til det videre arbejde i outdoornetværket med realisering af fyrtårnsprojekterne Outdoor for alle, Styrkelse af outdoor-brand og samarbejde på tværs, Sundhed og outdoor samt Særligt fokus på outdoor på børne- og ungeområde. Projekterne forankres politisk i formandskaberne for Kultur-, Fritid-, Outdoor- og Idrætsudvalget, Klima- og Miljøudvalget samt Økonomi- og Erhvervsudvalget.

Allokering af puljemidler til netværket vil understøtte mulighederne for at realisere ambitionerne om et stærkere samarbejde på tværs af afdelinger i Silkeborg Kommune om konkrete fyrtårnsprojekter. Midlerne vil endvidere give gode muligheder for at arbejde med større fyrtårnsprojekter og opnå ekstern finansiering fra fonde, som stiller krav om egenfinansiering, hvis kommunale projekter skal støttes.

Økonomi

Økonomistaben oplyser, at anlægsbevilling på 3,5 mio. kr. i 2025 og 4 mio. kr. i 2026 kan gives på bevilling 34 Kultur og Fritid med rådighed indenfor budgettets rammer.

Sak 12: 12. Drøftelse og beslutning om emner til generalforsamling i Silkeborg Forsyning A/S

25/7959

Resume

I overensstemmelse med vedtagne retningslinjer gives byrådet mulighed for at komme med emner til behandling på den ordinære generalforsamling i Silkeborg Forsyning A/S 19. maj 2025.

Indstilling

Teknik- og Miljøchefen indstiller til byrådet,

- at dagsorden til generalforsamling i Silkeborg Forsyning A/S drøftes
- at der på baggrund af drøftelsen træffes beslutning om eventuelle emner til behandling på generalforsamlingen.

Beslutning Klima- og Miljøudvalget den 31-03-2025

Udvalget anbefaler ikke øvrige punkter til generalforsamlingen.

Ej til stede Peter Sig Kristensen (Ø) i stedet deltog Søren Thomsen (Ø).

Beskrivelse af sagen

Byrådet vedtog 28. november 2023 retningslinjer for emner til generalforsamlinger i Silkeborg Forsyning. I henhold til disse retningslinjer skal der behandles en politisk drøftelses- og beslutningssag om mulige emner til dagsordenen for den kommende generalforsamling i Silkeborg Forsyning, herunder af hensyn til den politiske forvaltning af Klima- og Miljøudvalgets ressortområde.

Generalforsamlingen afholdes 19. maj 2025. I overensstemmelse med byrådets beslutning 25. februar 2025 vil alle byrådsmedlemmer modtage en invitation til at overvære generalforsamlingen.

Silkeborg Kommune har ikke modtaget dagsordenen endnu, hvorfor en drøftelse må tage udgangspunkt i følgende emner, jævnfør vedtægterne for Silkeborg Forsyning:

- Valg af dirigent
- Forelæggelse af årsrapport til godkendelse
- Beslutning om anvendelse af overskud eller dækning af underskud i henhold til den

godkendte årsrapport

- Godkendelse af bestyrelseshonorar
- Valg af medlemmer til bestyrelsen
- Valg af revisor

Såfremt den endelige dagsorden modtages inden politisk behandling, udsendes, udleveres eller vedhæftes den som bilag.

Sak 13: 13. Orientering om arbejdet med udvikling af Hærvejen

25/4595

Resume

Silkeborg Kommune er sammen med de øvrige Hærvejskommuner med i et stort projekt, som skal højne standarden af Hærvejens vandrerute og cykelrute. Målet er at få flere besøgende på de to ruter og derved udvikle ruternes betydning for lokalsamfundenes handel og turisme.

Indstilling

Teknik- og Miljøchefen indstiller til Klima- og Miljøudvalget,

- at orienteringen tages til efterretning

Beslutning Klima- og Miljøudvalget den 31-03-2025

Taget til efterretning.

Ej til stede Peter Sig Kristensen (Ø) i stedet deltog Søren Thomsen (Ø).

Beskrivelse af sagen

Hærvejsvandreruten på 52 km i Silkeborg Kommune blev anlagt i 1992 og forløber for størstepartens vedkommende med tinglyste aftaler på privat jord, hvilket kun gør sig gældende i Silkeborg Kommune. En del af ruten går på Naturstyrelsens arealer.

Hærvejskommunerne har engageret et Hærvejssekretariat (Udvikling Hærvejen), som forestår en koordineret indsats med kortlægning af det eksisterende, analyser af brugernes ønsker og forslag til forskellige tiltag af såvel generel karakter som af helt konkret og lokal karakter.

Første vedtagne handling af helt generel karakter bliver en ny ensartet afmærkning af de to ruter på tværs af kommunegrænserne, fra landegrænsen i syd til henholdsvis Hirtshals og Frederikshavn i nord.

Nordea-fonden har indvilget i at yde 100 %'s finansiering af denne afmærkning/skiltning, som forventes udført i 2026.

I Silkeborg Kommune har Teknik- og Miljøafdelingen gennemgået og registreret al eksisterende og fremtidig afmærkning af vandreruten samt afgivet bestilling af nye skilte og standere til Hærvejssekretariatet. Det samme gælder cykelruten.

Af andre fælles tiltag kan nævnes en allerede indført etape-opdeling af begge ruter. Etapernes start- og slutsteder er valgt ud fra etapelængder kombineret med lokaliteter, hvor der allerede findes faciliteter med parkering, toiletter og indkøb of evt. overnatning. Hvor en eller flere af disse faciliteter mangler, forsøges det at udbygge og forbedre de eksisterende faciliteter. Nordea-fonden giver 100 %'s finansiering til visse dele af dette arbejde, og op til 50 % på andre dele.

I nogle kommuner arbejder man med omlægning af ruterne for at opnå en større oplevelsesværdi. Dette behøver vi ikke at koncentrere os om i Silkeborg. I oplevelsesværdi ligger vi meget højt. Til gengæld anbefales det at lægge vandreruten ind til Thorning for at opnå bedre indkøbsmuligheder. Teknik- og Miljøafdelingen arbejder derfor på at afmærke en afstikker ind til Thorning. For at undgå asfaltvej forsøges det at opnå aftaler med private lodsejere om en privat markvej.

Nærværende årsrapport og målgrupperapport giver et godt indblik de forskellige målgruppers præferencer og tydeliggør Hærvejens styrker og svagheder i Silkeborg Kommune. Kommunerapporten fortæller om vandrerutens oplevelsesværdi i kommunen og peger på relevante tiltag. Her hos os drejer det sig om at få henvist til og tydeliggjort mulighederne for komfort i forbindelse med overnatning og spisning samt indkøb og kulturelle oplevelser. Eneste by på vandreruten er Sepstrup. Vi har de grundlæggende faciliteter såsom gode og påskønnede shelterpladser med alle fornødenheder, og vi har en vandrerute og en cykelrute, som naturmæssigt er i top.

Arbejdet med at udvikle Hærvejen tog sin start i 2022, og løber indtil 2032.

Økonomi

Ny afmærkning af ruten samt visse andre elementer er 100% fondsfinansieret.

Øvrige er delvis fondsfinansierede

Vedlegg

Bilag 1 - Kommunerapport

Bilag 2 - Hærvejen 2024, Årsrapport

Bilag 3 - Hærvejen, Målgruppekatalog

Sak 14: 14. Til orientering 31.03.2025

24/35422

Beslutning Klima- og Miljøudvalget den 31-03-2025

Taget til efterretning.

De fremviste plancher vedrørende Støjdragen vedlægges protokollen.

Ej til stede Peter Sig Kristensen (Ø) i stedet deltog Søren Thomsen (Ø).

Beskrivelse af sagen

A)

Silkeborg kommune har foretaget politianmeldelse af gylleudkørsel på frossen jord syd for Fårvang.

B)

Restaffald til forbrænding

Silkeborg Genbrug og Affald udsendte i vinteren 2024 udbudsmaterialet for de op til 20.000 tons restaffald til forbrænding fra husholdninger, genbrugspladser og erhverv (fireårig kontraktperiode). Der kom tre bud på opgaven, og efter vurdering af de indkomne tilbud, indgås der kontrakt med selskabet Kredsløb, som træder i kraft d. 1. juli 2025. Forbrændingen skal ske på Kredsløbs Energianlæg Skanderborg, som laver strøm og fjernvarme af restaffaldet.

C)

Der orienteres om status for miljøforhold for ”Støjdragen.

D)

Gudenåkomitéen holder møde typisk 3-4 gange årligt, hvor aktuelle emner, nye tiltag m.v. drøftes for oplandet til Gudenåen og Randers Fjord. Sidste møde var 7. marts 2025. [Referatet kan findes på Gudenåkomiteens hjemmeside.](#)

E)

Teknik- og Miljøafdelingen har politianmeldt et byggefirma for i januar 2025 at have foretaget gentagne tilfælde af ulovlig afledning af urent vand til henholdsvis et målsat vandløb, beskyttet mose og vandhul samt anden mands jord. Afledningerne skete fra et større byggemodnings- og byggeområde.

Vedlegg

Bilag 1 - Arbejdsplan for Klima- og Miljøudvalget 2025.docx

Bilag 2 - Sag 14 støjdragen

Bilag 3 - Sag 14 støjdragen_notat

Sak 15: 15. Underskriftsside

Beslutning Klima- og Miljøudvalget den 31-03-2025

Protokollen underskrevet.

Ej til stede Peter Sig Kristensen (Ø) i stedet deltog Søren Thomsen (Ø).

Beskrivelse af sagen

Udvalget skal godkende beslutningsprotokollen.

For at godkende beslutningsprotokollen, skal hvert medlem underskrive ved at trykke på Godkend